

Perspektiv på läsprojekt för barn

Karin Eggert har läst *Barnbibliotek och lässtimulans. Delaktighet, förhållningssätt, samarbete* av **Amira Sofie Sandin** (regionbibliotek Stockholm 2011)

Arbetet som barnbibliotekarie på ett folkbibliotek i Sverige kan se väldigt olika ut. Verksamhetsutvecklingen är i regel styrd av enskilda bibliotekariers intentioner och intressen. Bakgrunden till att yrket är så fritt är förstås uppdragsgivarens bristande riktlinjer. Hur väl barnbibliotekarie arbetet faller ut på mindre bibliotek är oftast beroende på slumpmässiga omständigheter eller godtycke, som var barnavdelningen råkat få plats, ifall det är fyra eller tio skolor man skall serva som enskild bibliotekarie och sist men inte minst övrig bibliotekspersonals inställning till barn. Jag har länge saknat en konkretisering av barnbibliotekariernas yrkesroll. Om vi blir bättre på att berätta vad vi gör och varför så tror jag att vi kommer att ha lättare att hävda oss när det gäller fördelning av resurser.

Amira Sofie Sandins rapport *Barnbibliotek och lässtimulans. Delaktighet, förhållningssätt, samarbete* bjuder in till en diskussion om barnbibliotekarierollen. Hon lyfter fram brister i lässtimulerande projekt men bjuder också på goda exempel på hur man kan förbättra och teoretisera barnbibliotekariearbetet

I rapporten finns många intressanta fastslagande som jag längtat efter att se i tryck och som jag hoppas kommer att bidra till en vassare profession. Sandin redogör för hur rapporter till Kulturrådet för lässtimulerande och fastslår att det är stor diskrepans mellan både kvalitet och intentioner. Det står också klart att det finns en del begreppsförvirring eller kanske brist på definiering av vad som menas med barns delaktighet. Sandins undersökning visar också att utförarna av de lässtimulerande projekten i regel är ganska nöjda och okritiska till sina projekt. Är ett okritiskt förhållningssätt förenligt med problemlösningsorientering och ett professionellt förhållningssätt över huvud taget? Rapporten visar också att många haft svårt för att redogöra för hur väl deras läsprojekt nått ut, trots att de är nöjda.

Barnbiblioteksarbetet har som sagt ett arbete med bristande ramar, men med ett närmast oändligt antal fält. Detta är säkert något som har bidragit till barnbibliotekariers utbredda ideella arbete. Om man arbetar mycket ideellt så kan det vara svårt att skilja på privat och profession. Att ifrågasätta sitt arbete kan då vara som att ifrågasätta sig själv. Där tror jag vi har svaret på den bristen till kritisk hållning.

Sandin lyfter också fram lyckade projekt och bjuder in till diskussion om barnbibliotekens uppgift och synliggör olika roller. Man får tacka för bollen och hoppas att den skjuts vidare genom Folkbibliotekssverige.

Sandin ifrågasätter att boken skall ha en särställning i lässtimulerande projekt, det är bra. Men samtidigt som Sandin menar att boken inte har någon särställning så lyfter hon fram den särställning som hon anser att digitala medier borde ha i lässtimulerande projekt. Jag håller med om att de digitala medierna skulle ha en större roll i lässtimulerande projekt än det har i dag. En mindre styvmoderlig behandling av digitala medier kan säkert påverka barn och då särskilt lässvagas syn på barnbibliotekarien och dennes trovärdighet i fråga om att förmedla lästips. Men jag håller inte med om att boken inte skall ha någon särställning och jag tror inte att den enskilde barnbibliotekarien alltid måste lägga så mycket krut på digitalt förmedlade lästips. En bra förmedling av läsupplevelser människa till människa tror jag ändå fungerar bättre än ett digitalt förmedlat lästips. Öga mot öga har man en större möjlighet att vara lyhörd för mottagaren. Att lägga krut på att utveckla bokpratet och lässamtalet är också att synliggöra det

enskilda barnet i biblioteket på ett sätt som tekniska lösningar inte ger möjlighet till. Däremot är tekniken och de digitala medierna ett gott tillskott i läsförmedlingen. I Norge har exempelvis *Foreningen !les* gjort en app i vilken de dagligen ger nya boktips för barn, unga och vuxna. Det digitala ger också stora möjligheter för barn att utveckla sina egna boktips. I Sverige har vi flera riktigt bra biblioteksbloggar som vänder sig mot barn och ungdomar.

Sandin problematiserar

också vad som menas med barns delaktighet i läsprojekt. Det framgår att man redogör för barns delaktighet på ett lite slarvigt sätt och att de sällan har något särskilt stort inflytande i läsprojekten. Att ge barn makt och inflytande i läsprojekt tror jag

kan vara enormt utvecklande för både de enskilda medverkande barnen, de vuxnas syn på barnen, barnbiblioteken och hela samhällsutvecklingen. Så är det i de bästa av världar och detta är absolut något eftersträväsvärt.

Men jag menar att man också måste driva läsprojekt med andra intentioner än att utgå från barns informerade delaktighet. Ibland kanske man startar ett läsprojekt för att det finns ett dåligt intresse för läsning och då kanske det inte är möjligt att från början få barnen engagerade. Att driva projekt med barn är också att vara lyhörd för och synliggöra dem som från början av olika anledningar inte är så drivande eller välformulerade.

Karin Eggert är bibliotekarie på Gamlestadens bibliotek i Göteborg

